

Το αρχαίο DNA ρίχνει φως στη σύνθεση των ελληνικών στρατευμάτων

[Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός / Ιστορία, Αρχαιολογία, Παλαιογραφία, Στρατιωτικά & Εθνικά θέματα](#)

Νέα μελέτη ρίχνει φως στη σύνθεση των κλασικών ελληνικών στρατευμάτων και τον πληθυσμό μιας ελληνικής αποικίας. Η παρουσία μισθοφόρων σε ελληνικούς στρατούς που πολεμούν στη Μεσόγειο, ήδη από το 480 π.Χ. και με καταγωγή ακόμη και από τη βόρεια Ευρώπη και τον Καύκασο, απουσιάζει από τα ιστορικά κείμενα και επομένως μέχρι στιγμής υποτιμάται στην αρχαία κλασική επιστήμη.

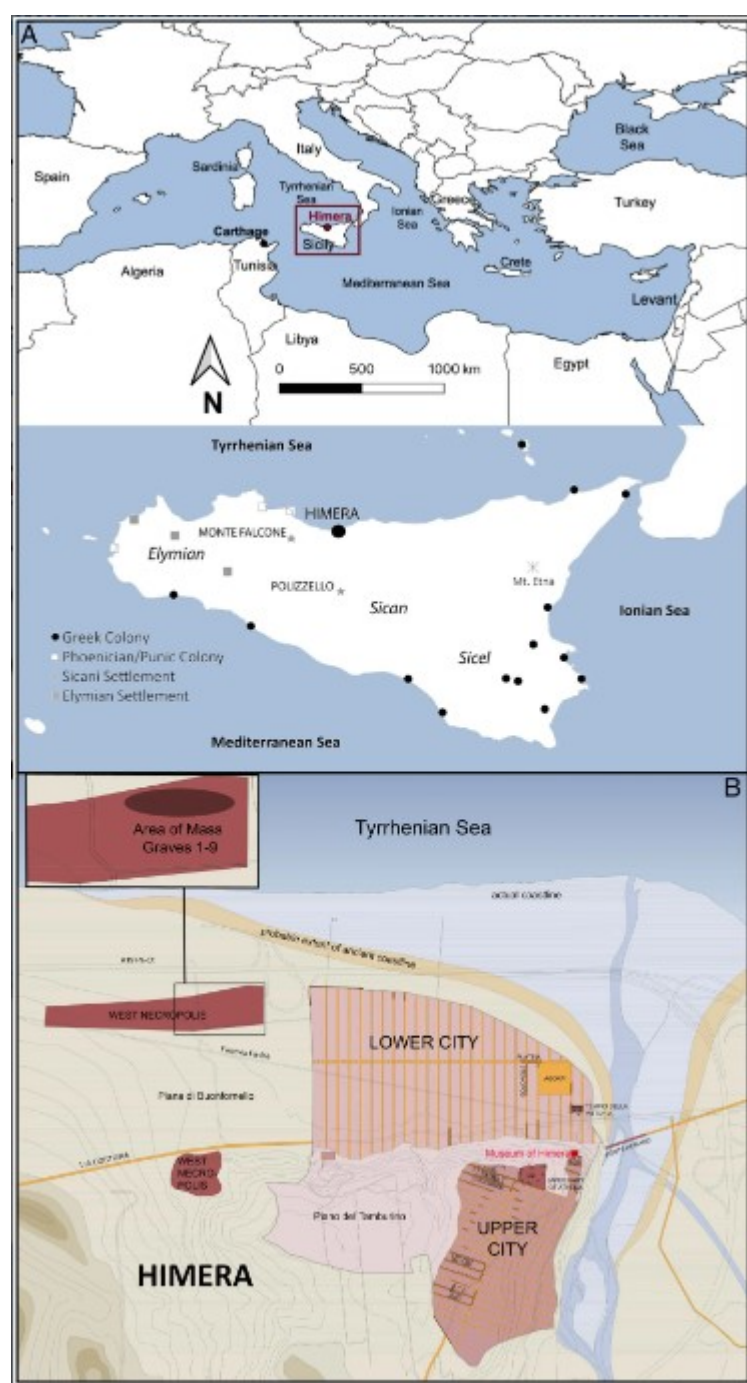

Η διεπιστημονική αυτή μελέτη, στην οποία αναλύθηκε το αρχαίο DNA ανθρώπων από τις ελληνικές αποικίες στη Σικελία, υπογραμμίζει την αξία της ενσωμάτωσης γενετικών μελετών για τη συμπλήρωση της αρχαιολογικής και ιστορικής έρευνας και υπογραμμίζει τη σημασία του πολέμου στη διευκόλυνση της ανθρώπινης κινητικότητας, της πολιτιστικής επαφής και της συνεργασίας σε ηπειρωτική κλίμακα στη Μεσόγειο της Κλασικής περιόδου.

Τι αποκαλύπτει το γονιδίωμα 54 σκελετών

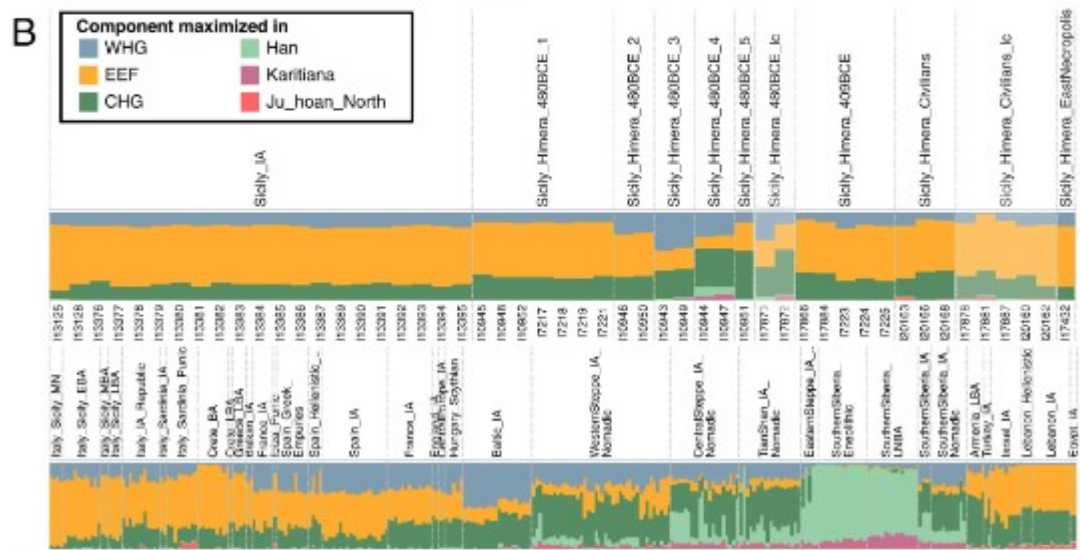
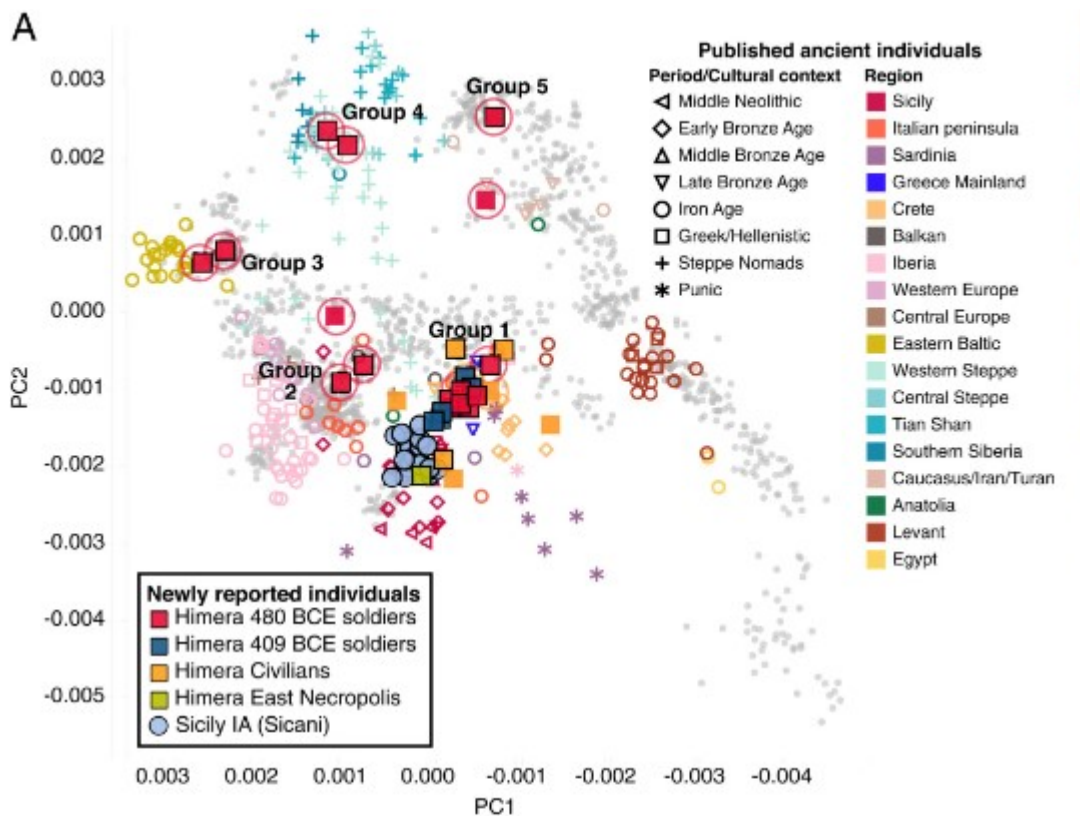
Οι ερευνητές, με επικεφαλής τον διακεκριμένο ερευνητή Ντέιβιντ Ράιχ της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Χάρβαρντ, έκαναν τη σχετική δημοσίευση στο περιοδικό της Εθνικής Ακαδημίας Επιστημών(PNAS) των ΗΠΑ. Στην μελέτη συμμετείχαν και Έλληνες επιστήμονες, μεταξύ των οποίων ο συνεργάτης του Ράιχ Ιωσήφ Λαζαρίδης και ο καθηγητής Ιωάννης Σταματογιαννόπουλος του Πανεπιστημίου Ουάσιγκτον.

Οι επιστήμονες ανέλυσαν το γονιδίωμα 54 σκελετών ανθρώπων που βρέθηκαν, μερικοί μαζί με τα όπλα τους, σε μαζικούς τάφους στις νεκροπόλεις της Ιμέρας και πέριξ αυτής. Μεταξύ αυτών ήταν στρατιώτες του 5ου π.Χ. αιώνα ηλικίας 18-50 ετών που είχαν πολεμήσει στον στρατό της ελληνικής βόρειας σικελικής αποικίας της Ιμέρας (στη νικηφόρα για τους Έλληνες καθοριστική μάχη του 480 π.Χ. κατά των Καρχηδονίων και των ντόπιων συμμάχων τους), καθώς επίσης πολίτες κάτοικοι της περιοχής και κοντινών οικισμών με γηγενείς πληθυσμούς. Επίσης, για λόγους σύγκρισης, αναλύθηκαν τα γονιδιώματα 96 σύγχρονων ανθρώπων από την Ιταλία, την ηπειρωτική Ελλάδα και την Κρήτη.

Η ανάλυση αποκάλυψε τη σημαντική παρουσία στη μάχη της Ιμέρας μισθοφόρων από τη βόρεια και κεντρική Ευρώπη (ακόμη και από την ανατολική Βαλτική κοντά στη σημερινή Λιθουανία), τις Στέπες και τον Καύκασο, οι οποίοι πολέμησαν για λογαριασμό των Ελλήνων και πιθανότατα βοήθησαν να γείρει η πλάστιγγα της μάχης υπέρ των τελευταίων. Οι επιστήμονες τονίζουν ότι αναφορές για την παρουσία τέτοιων μακρινών μισθοφόρων ήδη από τις αρχές του 5ου αιώνα π.Χ. απουσιάζουν από τα ιστορικά κείμενα και το ζήτημα έχει μέχρι σήμερα υποτιμηθεί από τους ιστορικούς και αρχαιολόγους. Γι' αυτό επεσήμαναν την ανάγκη η αρχαιολογική-ιστορική έρευνα που αφορά τον αρχαίο ελληνικό κόσμο, να συμπληρωθεί σταδιακά με ολοένα περισσότερες παλαιογενετικές μελέτες, καθώς το αρχαίο DNA μπορεί να ρίξει νέο φως στο παρελθόν.

Οι ερευνητές συμπέραναν ότι οι ένοπλες συγκρούσεις λειτουργούσαν ως σημαντικός μηχανισμός επαφής ανάμεσα σε πολύ διαφορετικούς πολιτισμούς, διευκολύνοντας την όσμωση μεταξύ τους και την αφομοίωσή τους στον αρχαιοελληνικό κόσμο. Οι ερευνητές τονίζουν ότι «οι μισθοφόροι ήταν ανάμεσα στους πιο μακρινούς ταξιδευτές του ελληνικού κόσμου (τους ανταγωνίζονταν ίσως μόνο οι σκλάβοι σε αυτό), φέρνοντας πρόσωπο με πρόσωπο ανθρώπους με πολύ διαφορετικό πολιτισμικό και γενετικό υπόβαθρο». Προσθέτουν ότι «πέρα από τους Έλληνες αποίκους και τους γηγενείς λαούς που συνάντησαν εκεί, οι μισθοφόροι ήταν μέρος της ανταλλαγής πολιτισμού, ιδεών και πιθανώς γονιδίων που ελάμβαναν χώρα στις ελληνικές πόλεις της πρώτης χιλιετίας π.Χ. και σε μερικές περιπτώσεις μπορεί να έπαιξαν σημαντικό ρόλο στη διασφάλιση των ελληνικών στρατιωτικών νικών».

Όπως αναφέρουν, τα ευρήματα έρχονται να συμπληρώσουν την έως τώρα εικόνα που υπήρχε από τα αρχαιολογικά και ιστορικά στοιχεία, υποστηρίζοντας την ιδέα ότι οι μισθοφόροι στους ελληνικούς στρατούς της κλασικής περιόδου αποτελούσαν όργανο πολιτισμικής αλλαγής και μέσο μεταφοράς γονιδίων στην ευρύτερη περιοχή της Μεσογείου. Παρόλο που οι πόλεμοι συνήθως αντιμετωπίζονται ως μια διαχωριστική δύναμη, στην πραγματικότητα - σύμφωνα με τους ερευνητές - συνιστούσαν έναν πρόσθετο καταλύτη δημογραφικών αλλαγών και διαπολιτισμικών επαφών, παράλληλα με το εμπόριο και τις μεταναστεύσεις των αποικισμών από την κυρίως Ελλάδα προς άλλα μέρη όπως η νότια Ιταλία και η Σικελία.

Η Ιμέρα ήταν μια αποικία που είχε ιδρυθεί από Ίωνες και Δωριείς περί το 648 π.Χ. και πιθανότατα κατοικείτο επίσης από γηγενείς Σικελούς, Ετρούσκους κ.α. Υπήρξε ο πιο δυτικός ελληνικός οικισμός στη Βόρεια Σικελία και ο τόπος δύο σημαντικών μαχών (480 και 409 π.Χ.) μεταξύ Ελλήνων και Καρχηδονίων.

Στη δεύτερη μάχη, που η Ιμέρα πολέμησε χωρίς συμμάχους, οι Καρχηδόνιοι επικράτησαν, καταστρέφοντας την πόλη. Η νέα μελέτη επιβεβαίωσε ότι οι νεκροί πολεμιστές του 409 π.Χ. είχαν όλοι πολύ παρόμοιο DNA και δεν υπήρχαν ενδείξεις για μισθοφόρους - κάτι που πιθανώς έπαιξε ρόλο στην ήττα της ελληνικής αποικίας.

Πηγή: enikos.gr